

KADINA YÖNELİK ŞİDDET

(Panel, Başkent Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi)
6 Mart 2014, Saat 14.00

Panel Yöneticisi: Prof. Dr. Sadi Çaycı.

Konuşmacılar:

1. Prof. Dr. Hasan Onat, Ankara Ü. İlahiyat Fak. Öğretim Üyesi.
2. Prof. Dr. Kudret Güven, Başkent Ü. Hukuk Fak. Dekanı.
3. Dr. Zuhul Yeniçeri, Başkent Ü. Psikoloji Bl. Öğretim Görevlisi.

Panelin Özeti:

Prof. Dr. Hasan Onat: Sorunun temelinde, “kadın” kavramının toplum tarafından nasıl algılandığı konusu vardır. Olumsuz kadın algısıyla mücadele edilmesi gereklidir. Tarih boyunca şiddet, aslında bir zayıflık belirtisidir. Tarih boyunca da şiddet, özellikle dinsel kavramlarla meşrulaştırılmak istenmiştir. Kuran’da, birer insan olarak, kadın ve erkeğin aynı özden yaratıldığına işaret olunmuştur. Üstünlük veya öncelik, cinsiyete göre değil, akla ve bilgiye göre değerlendirilmesi gereken bir konudur. Önemli olan, sevgiye dayalı bir birlikteliktir. Bunun da hukuk düzenlerindeki yöntemi, yürürlükteki yasalara uygun ve bu yasaların güvencesinde olan bir evlilik birliğidir. Kuran’daki bazı ayetlerin erkek odaklı tercüme ve yorumları, bir takım anlam sapmalarına neden olmuş ve bu hatalı yaklaşım, toplumun bir kısmını önemli derecede ve olumsuz etkilemiş görünmektedir. Müslüman kültüründeki kadın algısı, Hz. Peygamber döneminde örnek bir anlayış ve uygulama içinde iken, sonraki dönemlerde, giderek hatalı bir kadın algısı oluşmuştur. Kadının toplumdaki statüsüne, yerine ilişkin olarak toplumu oluşturan bireylerin doğru eğitilmesi, bilinçlerinin yükseltilmesi, anahtar bir unsurdur. Cehalet, yoksulluk, kadının görece güvencesizliği, kadının konumunu güçleştirmektedir. Boşanma sonrası kadının genelde yaşadıkları olaylar, töre cinayetleri, ahlaki sorumlulukların sadece kadına yüklenmesi kolaycılığı, bunların somut göstergesidir. Sonuçta her erkek, bir kadının eseridir. Şu halde gerek anne, gerek eş olarak, daha başlangıçta, çocuklara doğru bilgi, kültür ve alışkanlıkların aile içindeki eğitimle kazandırılması gerekir.

Prof. Dr. Kudret Güven: Kadının statüsü ve hakları, korunması bakımından, Türkiye’nin taraf olduğu milletlerarası andlaşmalarda, Anayasa ve kanunlarda – ceza kanunu dahil- gerekli ve yeterli hükümler mevcuttur. Buna karşılık, uygulamada gözlemlenebilen tablo, bu hükümlerden oldukça farklı ve olumsuzdur. Bir kısım yeni yasal mekanizmalar ise, henüz fiilen uygulanabilir değildir. Örnek: 6284 sayılı, Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesi Hakkında Kanun. Sonuçta, olması gerekenin aksine, kadına karşı şiddet olayları giderek artış göstermektedir. Sadece eşler değil, baba, kardeş, hatta kayın biraderler bile şiddet olaylarının faileri olabilmektedir. Cezalar caydırıcı / önleyici olamamaktadır. Siyasi irade önemlidir. Psikolojik rahatsızlığı olanların, uygun tıbbi yöntemler dahil, durdurulabilmesi gerekir. Burada elbette, insan haklarının gerekleri ile kamu yararının gerekleri arasında uygun bir

dengenin kurulabilmesi önemlidir. Kadın hakları konusunda ulusal bir seferberlik başlatılmalı, hedef kitle de erkekler olmalıdır.

Dr. Zuhal Yeniçeri: “Kadın”, “dişi”, “anne”, “bayan” gibi terimlerin kültürel kaynakları, topluma hakim olan dinsel kültür, yol gösterici olabilir. Eski çağlarda, “anayasa”, “anavatan”, “ana tanrıça” gibi terimler, kadına karşı yüceltici bir yaklaşımı sergilemekte iken, sonraki dönemlerde bu kültür, yerini, kadını geri plana iten, onu sadece bir anne olarak işlevsel gören bir anlayışa bırakmıştır. Bu bağlamda kadınların eğitimi, farkındalık ve sorunlardan çıkış yolları – seçenekler konularını kapsamalıdır. Tuhaf olan, kadınlardaki farkındalığın artmasıyla birlikte, kadına karşı şiddet olaylarının da artmakta olmasıdır. Boşanmış kadınlara diğer kadınların dahi olumsuz gözle bakması, tuhaf olan bir başka olgudur. Kadınlar ve erkekler arasında, cinsiyet, sağlık, hak, yetenek ve biyolojik açılardan eşitlik sağlanmalıdır. Bunun çaresi bireylerin kendi içlerinde devrim yapmayı başarabilmesidir. Bu da birden olamaz. Derece derece, aşama aşama ilerlenmesi gerekir. Kadınların özel olarak korunmaya, olumlu ayrımcılığa ihtiyacı yoktur. Erkekler tarafından “gölge edilmemesi” yeterlidir.